

πής της παραγράφου 1 του άρθρου 89 του παρόντος. Η διάρκεια της ανωτέρω άδειας δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες και δεν ανανεώνεται για την ίδια αιτία παρά μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

3. Αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή των παραπάνω αιτήσεων είναι η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

4. Στις περιπτώσεις των προσώπων της παραγράφου 1 που τα μέλη της οικογένειάς τους είναι κάτοχοι άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είναι δυνατή η ανανέωση της άδειας διαμονής τους για ίσο χρονικό διάστημα με την ισχύ της άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους. Η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Στην περίπτωση που δεν πληροῦται η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' του άρθρου 53, η άδεια μπορεί να χορηγηθεί κατά παρέκκλιση της διάταξης αυτής.

5. Η άδεια διαμονής που χορηγείται για ανθρωπιστικούς λόγους μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του νόμου αυτού, εφόσον εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους εκδόθηκαν ή εφόσον τούτο έχει οριστεί με την απόφαση χορήγησής της.

6. Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

7. Οι άδειες διαμονής της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου.

#### Άρθρο 45

Χορήγηση άδειας διαμονής για δημόσιο συμφέρον

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον αιτιολογημένα συντρέχει δημόσιο συμφέρον. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της παραγράφου αυτής υποβάλλεται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΘΥΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

#### Άρθρο 46

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής  
σε θύματα εμπορίας ανθρώπων

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που έχει χαρακτηριστεί θύμα εμπορίας ανθρώπων με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών κατά την έννοια της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού και ύστερα από αίτηση του θύματος που υποβάλλεται είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω του αρμόδιου εισαγγελέα χορηγείται σχετική άδεια δια-

μονής, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου.

2. Η άδεια αυτή χορηγείται με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων.

#### Άρθρο 47

Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανήλικους

1. Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αστυνομικές ή εισαγγελικές αρχές πιθανολογήσουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας εμπίπτει στην κατηγορία των θυμάτων, όπως αυτά ορίζονται σύμφωνα με την περίπτωση ι' του άρθρου 1 του παρόντος, τον ενημερώνουν για τη δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής περιορισμένης ισχύος, εφόσον συνεργάζεται στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Την ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχουν και οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης που προβλέπονται στο παράρτημα του π.δ. 233/2003 (ΦΕΚ 248 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι αρμόδιες εισαγγελικές ή αστυνομικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένειά τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται. Επίσης, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς τους και λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

#### Άρθρο 48

Προθεσμία περίσκεψης

1. Στα πρόσωπα των προηγούμενων διατάξεων παρέχεται, με πράξη της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής, προθεσμία περίσκεψης, ώστε να συνέλθουν και να είναι σε θέση να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σχετικών αδικημάτων, για να μπορούν να λάβουν ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις δικαστικές αρχές.

2. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Ειδικά για τους ανήλικους, η ίδια προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για έναν ακόμη μήνα με απόφαση της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανήλικου.

3. Μόνη η προθεσμία περίσκεψης δεν θεμελιώνει δικαίωμα διαμονής στη Χώρα. Κατά το ίδιο διάστημα, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν απελαύνονται, τυχόν δε εκδοθείσα απόφαση απέλασης ανακαλείται.

4. Με απόφαση της εισαγγελικής αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να τερματίζεται πριν από τη λήξη της, εφόσον:

- α. διαπιστωθεί από την οικεία εισαγγελική ή αστυνομική αρχή ότι το ανωτέρω πρόσωπο εκουσίως επανασυνέδεσε τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού ή
- β. για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

#### Άρθρο 49

Περίθαλψη και παροχές κατά την περίοδο περίσκεψης

1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν πρόσβαση στην περίθαλψη, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 7 του π.δ. 233/2003, όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Στα ίδια πρόσωπα διασφαλίζονται ικανές συνθήκες διαβίωσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

3. Οι αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και ασφάλεια των προσώπων αυτών, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Επίσης, παρέχονται υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας, όταν τα θύματα αγνοούν την ελληνική γλώσσα, καθώς και κάθε αναγκαία νομική βοήθεια.

#### Άρθρο 50

##### Προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Μετά την πάροδο της προθεσμίας περίσκεψης ή και πριν παρέλθει αυτή, εφόσον συντρέξει η περίπτωση β' της παραγράφου αυτής, ο αρμόδιος Εισαγγελέας εξετάζει εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις και συντάσσει σχετική έκθεση:

α. Εάν κρίνεται σκόπιμη η παράταση της διαμονής του εν λόγω προσώπου στην Ελληνική Επικράτεια, προς διευκόλυνση της διενεργούμενης έρευνας ή της ποινικής διαδικασίας.

β. Εάν το ανωτέρω πρόσωπο έχει επιδείξει σαφή βούληση συνεργασίας και

γ. Εάν το ίδιο πρόσωπο έχει διακόψει κάθε σχέση με τους φερόμενους ως δράστες των αδικημάτων της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού.

2. Η εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής γίνεται κατά προτεραιότητα και η χορήγηση της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την επιφύλαξη λόγων δημοσίας τάξης και ασφάλειας, εκδίδεται άδεια διαμονής διάρκειας δώδεκα μηνών, εάν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου και η οποία ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

3. Η ανωτέρω άδεια διαμονής διασφαλίζει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, η οποία ισχύει μόνο κατά τη διάρκειά της, στις παροχές και την περίθαλψη του άρθρου 49 του νόμου αυτού, καθώς και στις προϋποθέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 6 του π.δ. 233/2003.

#### Άρθρο 51

##### Ειδικόι λόγοι μη ανανέωσης και ανάκλησης της άδειας διαμονής

Η άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται, εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει.

β. Εάν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος είναι δόλια ή καταχρηστική.

γ. Όταν το θύμα παύει να συνεργάζεται.

δ. Εάν με πρωτοβουλία της αρμόδιας εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής η σχετική διαδικασία διακοπεί.

ε. Όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία περατώνεται και η σχετική διαδικασία.

#### Άρθρο 52

##### Αλλαγή σκοπού διαμονής

Μέσα σε ένα μήνα από την περάτωση της σχετικής διαδικασίας με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, μπορεί να χορηγείται στον κάτοχο άδειας διαμονής, με την

ιδιότητα του θύματος εμπορίας ανθρώπων, άδεια διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτόν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

##### ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ

#### Άρθρο 53

##### Προϋποθέσεις για την οικογενειακή επανένωση

Ο υπήκοος τρίτης χώρας που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα επί δύο τουλάχιστον έτη δικαιούται να ζητήσει την είσοδο και διαμονή στη χώρα μελών της οικογένειάς του, εφόσον πληρούνται, σωρευτικά, οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α. Αποδεικνύει την ύπαρξη της οικογενειακής σχέσης.

β. Τα μέλη της οικογένειάς του πρόκειται να κατοικήσουν μαζί του.

γ. Αποδεικνύει ότι διαθέτει ετήσιο προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες της οικογένειάς του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, προσαυξημένο κατά 20% για τη σύζυγο και κατά 15% για κάθε τέκνο. Σε περίπτωση κατά την οποία και οι δύο σύζυγοι διαμένουν, νομίμως, στη Χώρα, εφόσον πρόκειται για επανένωση των τέκνων τους, δεν απαιτείται η ανωτέρω προσαύξηση, κατά 15%, για κάθε τέκνο.

δ. Διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς, η οποία να μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειάς του.

#### Άρθρο 54

##### Μέλη οικογένειας

1. Ως μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που εισέρχονται στη Χώρα, στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης, νοούνται:

α. Οι σύζυγοι, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και τα κάτω των 18 ετών άγαμα, κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί.

β. Τα λοιπά, κάτω των 18 ετών, άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας.

2. Σε περίπτωση πολυγαμίας, αν ο συντηρών έχει ήδη σύζυγο που ζει μαζί του στην Ελλάδα, δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση με άλλη σύζυγο.

Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 περίπτωσης β', δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση ανήλικων τέκνων του συντηρούντος και άλλης συζύγου, πέραν των ανήλικων τέκνων αυτού με τη σύζυγο με την οποία έχει ήδη επανενωθεί στη Χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

#### Άρθρο 55

##### Υποβολή και εξέταση της αίτησης για οικογενειακή επανένωση

1. Ο συντηρών καταθέτει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του για την έγκριση οικογενειακής επανένωσης. Αρμόδια για την εξέταση

της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

2. Η αίτηση γίνεται δεκτή, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 53 και 54 του νόμου αυτού. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας υποχρεούται να ζητήσει προηγουμένως τη γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής για θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας, καθώς και τη γνώμη της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής προς διακρίβωση ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης. Οι ανωτέρω γνώμες παρέχονται εντός διμήνου αφότου ζητηθούν.

3. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα, με την οποία εγκρίνεται η αίτηση για οικογενειακή επανένωση διαβιβάζεται στην οικεία ελληνική προξενική αρχή, η οποία χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του υπηκόου τρίτης χώρας τις απαιτούμενες ειδικές θεωρήσεις εισόδου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 8 του παρόντος.

#### Άρθρο 56

##### Χορήγηση άδειας διαμονής

1. Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος, μετά την είσοδό τους στη Χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, καταθέτουν αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του για χορήγηση άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

Κατά την εξέταση της αίτησης του παρόντος και του επόμενου άρθρου εκτιμάται ιδιαιτέρως και το συμφέρον των ανήλικων τέκνων.

2. Για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση υποβάλλεται από εκείνον που ασκεί τη γονική μέριμνα και τους χορηγείται ατομική άδεια διαμονής. Για την άδεια αυτή και μέχρι τη συμπλήρωση του δέκατου τέταρτου έτους ηλικίας του ανήλικου δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου.

3. Οι αιτούμενες άδειες διαμονής χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας το αργότερο μέσα σε εννέα μήνες, αφότου υποβλήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

#### Άρθρο 57

##### Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής

1. Στα μέλη της οικογένειας χορηγείται ατομική άδεια διαμονής για χρονικό διάστημα ενός έτους, την οποία μπορούν να ανανεώνουν ανά διετία.

2. Το μέλος της οικογένειας, που επιθυμεί την ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης υποχρεούται, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της, να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 11 του νόμου αυτού.

3. Κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής, όταν ο συντηρών δεν έχει επαρκείς πόρους χωρίς προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 περίπτωση γ' του άρθρου 53 του νόμου αυτού, λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των μελών της οικογένειας στο συνολικό εισόδημά της.

#### Άρθρο 58

##### Ανάκληση άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση δεν χορηγείται ή ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 75 του νόμου αυτού και στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Ο συντηρών και τα μέλη της οικογένειάς του έπαυσαν να διόγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

β. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με σκοπό την καταστράτηγηση των διατάξεων του νόμου αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί η άδεια διαμονής. Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν, ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί θέματα που σχετίζονται με την προσωπική κατάσταση του ετέρου των συζύγων.

γ. Η διαμονή του συντηρούντος τερματισθεί και το μέλος της οικογένειας δεν διαθέτει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής, σύμφωνα με το άρθρο 60 του νόμου αυτού.

2. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, που λειτουργούν στο νομό του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, διενεργούν τους κατάλληλους σχετικούς ελέγχους, ιδίως μέσω προσωπικών συνεντεύξεων με τον συντηρούντα και τα μέλη της οικογένειάς του, τόσο κατά την αρχική χορήγηση όσο και κατά την ανανέωση των αδειών διαμονής. Έλεγχoi μπορούν να διενεργούνται σε κάθε περίπτωση που περιέρχεται στη γνώση των ανωτέρω υπηρεσιών και για οποιοδήποτε περιστατικό που μπορεί να δικαιολογήσει ανάκληση της άδειας διαμονής.

3. Πριν από την απόρριψη αίτησης, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειάς του, λαμβάνονται υπόψη ο χαρακτήρας και η σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου, η διάρκεια διαμονής του στη Χώρα, καθώς και η ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.

#### Άρθρο 59

##### Δικαιώματα μελών οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας

Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος έχουν, κατ'αντιστοιχία με αυτόν, δικαίωμα:

α. Πρόσβασης στην εκπαίδευση.

β. Πρόσβασης στη μισθωτή εργασία και σε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

Η πρόσβαση αυτή, κατά το δωδεκάμηνο διάστημα διαμονής από τη χορήγηση της αρχικής άδειας, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 57 του νόμου αυτού, τελεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθοριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 90 του νόμου αυτού.

γ. Πρόσβασης στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στη βασική και περαιτέρω κατάρτιση, καθώς και στην επανακατάρτιση.

#### Άρθρο 60

##### Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας

1. Πρόσωπα που έχουν γίνει δεκτά για λόγους οικογενειακής επανένωσης δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής στην Ελλάδα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Παρέλευσης πενταετίας από τη χορήγηση της άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση, εφόσον δεν έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για έναν από τους λοιπούς λόγους του άρθρου αυτού.

β. Ενηλικίωσης.

γ. Θανάτου του συντηρούντος, εφόσον τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στη Χώρα τουλάχιστον επί ένα έτος πριν το θάνατό του.

δ. Σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, εφόσον:

ι. Ο γάμος διήρκεσε, έως την έναρξη της δίκης έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στη Χώρα.

ii. Συντρέχουν ιδιαίτερες δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, εν όσω υφίστατο ο γάμος.

2. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωσή της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου αυτού.

3. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια.

4. Για τα τέκνα, η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος, και σε κάθε περίπτωση έως και τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας τους. Περαιτέρω ανανέωσή της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου αυτού. Εάν η ανανέωσή της δεν πραγματοποιηθεί μέσα σε προθεσμία ενός έτους, ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Σε περίπτωση που η ανωτέρω αυτοτελής άδεια διαμονής ανανεωθεί για σπουδές, ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί, μετά το πέρας των σπουδών του, να την ανανεώσει σύμφωνα με τις προβλέψεις και τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού.

5. Στους συζύγους επαναπατρισθέντος ή παλιννοστήσαντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, χορηγείται άδεια διαμονής η οποία ισχύει για όσο χρονικό διάστημα έχει νομιμοποιηθεί η διαμονή του ετέρου των συζύγων. Οι χήρες και τα ανήλικα τέκνα, εφόσον ο αποβιώσας σύζυγος ήταν επαναπατρισθείς ή παλιννοστήσας ή ομογενής, λαμβάνουν αυτοτελή άδεια διαμονής, διάρκειας πέντε ετών. Οι άδειες διαμονής της παρούσας χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, είναι δυνατόν να ανανεώνονται, κάθε φορά, για ισόχρονο διάστημα και δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ  
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΑ  
Ή ΠΟΛΙΤΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

#### Άρθρο 61

Δελτίο διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών,  
μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου  
κράτους - μέλους της Ε.Ε.

1. Σε μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι υπήκοοι

οι τρίτων χωρών, τα οποία τον συνοδεύουν ή επιθυμούν να τον συναντήσουν, εφόσον αυτός διαμένει νόμιμα στη Χώρα και η διάρκεια διαμονής τους υπερβεί τους τρεις μήνες, χορηγείται "Δελτίο Διαμονής μέλους οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε.". Το Δελτίο αυτό, το οποίο είναι ατομικό, για τα μέλη της οικογένειας της επόμενης παραγράφου, χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, υπό την επιφύλαξη εξέτασης λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας και συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Το ανωτέρω Δελτίο έχει διάρκεια πέντε έτη, ή την προβλεπόμενη περίοδο διαμονής του πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε., εφόσον αυτή είναι μικρότερη των πέντε ετών. Οι κάτοχοι του Δελτίου Διαμονής δικαιούνται να εργάζονται.

2. Ως μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. νοούνται:

α. Οι σύζυγοι, καθώς και τα κάτω των 21 ετών κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί ή ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον συντηρούνται από αυτούς.

β. Τα λοιπά τέκνα του Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή του ενός εκ των συζύγων, τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας, ή ανεξαρτήτως ηλικίας, όταν συντηρούνται από αυτούς.

γ. Οι απευθείας ανιόντες του Έλληνα ή πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε. και του ετέρου των συζύγων, που συντηρούνται από αυτούς.

3. Εφόσον πρόκειται για πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., που διαμένει στη Χώρα για λόγους σπουδών, ως μέλη της οικογένειάς του νοούνται μόνον οι σύζυγοι και τα συντηρούμενα τέκνα.

4. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Διαμονής, κατά την παράγραφο 1, οφείλει να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του σε διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξής του στη Χώρα, εφόσον:

α. Είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου.

β. Αποδεικνύει εγγράφως την οικογενειακή του σχέση με τον Έλληνα ή πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε..

γ. Αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε. στη Χώρα.

δ. Αποδεικνύει στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 2 ότι συντρέχει η προϋπόθεση του συντηρούμενου μέλους.

Εάν υπάρχουν σχετικές σοβαρές ενδείξεις, ζητείται από τις αρμόδιες αρχές να υποβληθεί ο ενδιαφερόμενος σε δωρεάν ιατρικές εξετάσεις, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχει από ασθένειες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες δικαιολογούν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, η οποία και χορηγεί το Δελτίο Διαμονής το βραδύτερο μέσα σε έξι μήνες αφότου υποβληθεί η σχετική αίτηση.

5. Το Δελτίο Διαμονής δεν χορηγείται, ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 75 του νόμου αυτού και εφόσον:

α. Ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και τα μέλη της οικογένειάς του έπαυσαν να διάγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

β. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με κύριο σκοπό την καταστράτηγηση των διατάξεων του νόμου αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί το Δελτίο Διαμονής ή Μόνιμης Διαμονής. Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του ετέρου συζύγου. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται και στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

#### Άρθρο 62

Προϋποθέσεις διατήρησης δικαιώματος διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών, μελών οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. διατηρούν προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής όταν:

α. Ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. αποβιώσει και τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στην Ελλάδα επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από το θάνατό του.

β. Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου και ο γάμος διήρκεσε τρία τουλάχιστον έτη, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα ή η επιμέλεια των τέκνων έχει ανατεθεί νομίμως σε έναν από τους συζύγους που είναι υπήκοος τρίτης χώρας.

γ. Συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

δ. Ο ένας των συζύγων απολαύει νομίμως του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι από τη σχετική δικαστική απόφαση ή την έγγραφη συμφωνία των συζύγων προκύπτει ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.

2. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το επόμενο άρθρο, το δικαίωμα διαμονής εξακολουθεί υπό την προϋπόθεση ότι οι πολίτες άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. αποδεικνύουν πως έχουν εισόδημα από ασκούμενη δραστηριότητα στη χώρα ή διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της διαμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και να έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας.

3. Σε περίπτωση που ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. αναχωρήσει από τη χώρα ή αποβιώσει, τα τέκνα και ένας των συζύγων, ο οποίος έχει την επιμέλειά τους, διατηρούν το δικαίωμα διαμονής, εφόσον τα τέκνα είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και για όσο χρόνο υπολείπεται μέχρι την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών, τον οποίο παρακολουθούν.

#### Άρθρο 63

Δελτίο μόνιμης διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., τα οποία διαμένουν νομίμως στη

Χώρα με τον Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη χώρα. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και υπό την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, "Δελτίο Μόνιμης Διαμονής", το οποίο ανανεώνεται αυτοδικαίως ανά δεκαετία και παρέχει στον κάτοχο δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

2. Κατά παρέκκλιση της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον αναγνωριστεί στον πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τη συμπλήρωση συνεχούς διαστήματος πέντε ετών, τα μέλη της οικογένειας που διαμένουν μαζί του αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής.

3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής, κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση δύο μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος του Δελτίου Διαμονής του.

4. Διακοπή της διαμονής, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα έτη, δεν θίγει την ισχύ του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής.

5. Σε περίπτωση που ο πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. απεβίωσε, ενόσω ακόμη εργαζόταν, αλλά πριν αποκτήσει το καθεστώς μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει της παραγράφου 2, τα μέλη της οικογένειάς του που διέμεναν μαζί του στη χώρα, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι:

α. Ο πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. είχε διαμείνει στη χώρα μέχρι το χρόνο του θανάτου του επί δύο συνεχή έτη ή

β. Ο θάνατός του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου αυτού, τα μέλη της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε. που εμπίπτουν στην παράγραφο 1 περιπτώσεις α' και β' του προηγούμενου άρθρου και πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής εάν έχουν διαμείνει νομίμως στη χώρα για πέντε συνεχή έτη.

#### Άρθρο 64

Γενικές διατάξεις περί Δελτίων Διαμονής υπηκόων τρίτης χώρας, μελών οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε.

1. Η ισχύς του Δελτίου Διαμονής, καθώς και το αδιάλειπτο της διαμονής, δεν θίγονται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από απουσία δώδεκα συνεχόμενων μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνης και μητρότητας, σοβαρής ασθένειας, σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης ή μετακίνησης σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή τρίτη χώρα.

2. Η έκδοση του Δελτίου Διαμονής και του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής δεν υπόκειται σε καταβολή παραβόλου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

### Άρθρο 65 Πεδίο εφαρμογής

1. Η κοινωνική ένταξη αποσκοπεί στη χορήγηση δικαιωμάτων στους υπηκόους τρίτων χωρών, τα οποία διασφαλίζουν αφ' ενός την αναλογικώς ισότιμη συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Χώρας και, αφ' ετέρου, αποβλέπουν στην υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών κανόνων και αξιών της ελληνικής κοινωνίας, ώστε να ικανοποιούνται οι στόχοι των δράσεων του ολοκληρωμένου προγράμματος, σύμφωνα με την πρόβλεψη της παραγράφου 4 του επόμενου άρθρου, με παράλληλη διατήρηση της εθνικής τους ταυτότητας.

2. Οι δράσεις κοινωνικής ένταξης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών, των οποίων το νομικό καθεστώς εισόδου και διαμονής ρυθμίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, πρωτίστως δε σε εκείνους που η εργασία τους δεν έχει προσωρινό χαρακτήρα, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους, τα οποία γίνονται δεκτά στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για την οικογενειακή επανένωση. Η επιτυχής ολοκλήρωση των δράσεων συναρτάται με τη χορήγηση σε αυτούς συγκεκριμένων δικαιωμάτων αναλόγων με εκείνα των ημεδαπών. Από τις δράσεις κοινωνικής ένταξης μπορούν να ωφελοούνται, επίσης, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεύτερης και τρίτης γενιάς, οι οποίοι έχουν γεννηθεί στη Χώρα μας, καθώς και οι πρόσφυγες και τα άτομα που τελούν υπό καθεστώς διεθνούς προστασίας.

3. Στο πλαίσιο των δράσεων κοινωνικής ένταξης μπορεί να συμπεριλαμβάνονται ευεργετικά μέτρα, ικανά να βοηθήσουν την ανάπτυξη της Χώρας προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών, σε περίπτωση επιστροφής τους σε αυτή.

### Άρθρο 66 Βασικές αρχές κοινωνικής ένταξης Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης

1. Για την ομαλή προσαρμογή και ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη Χώρα και με γνώμονα τη διαφορετικότητα και την πολιτισμική τους ιδιαιτερότητα, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σε συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμοδία Υπουργεία και φορείς, εφαρμόζει Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης.

2. Οι βασικές αρχές που διέπουν το ανωτέρω Πρόγραμμα και δεσμεύουν όλους τους συμμετέχοντες φορείς είναι οι ακόλουθες:

α. Η αποφυγή οποιασδήποτε μορφής διακρίσεων σε βάρος υπηκόων τρίτων χωρών λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετήσιων χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, αναπηριών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

β. Η επιδίωξη εφαρμογής ίσης μεταχείρισης, σε κάθε πτυχή της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, με στόχο την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

γ. Ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως αυτά διασφαλίζονται από την εσωτερική έννομη τά-

ξη, σχετικά με την προστασία της πολιτισμικής και θρησκευτικής ιδιαιτερότητας.

δ. Η υποστήριξη, ανάδειξη και προβολή της προσωπικής τους συμβολής στις ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, αλλά και των προσπαθειών τους για αυτοεξυπηρέτηση και προσωπική συμμετοχή στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.

ε. Η υποβοήθηση της συνοχής των οικογενειών τους και η ενίσχυση των υφιστάμενων υποστηρικτικών κοινωνικών δικτύων, στα οποία συμμετέχουν.

στ. Η ενίσχυση της ουσιαστικής συμμετοχής τους, ως εταίρων, στο σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και η ανάπτυξη προς τούτο ισχυρών συμβουλευτικών δομών.

3. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης διαρθρώνεται σε υποπρογράμματα ανά τομέα ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία, όπως είναι τα υποπρογράμματα για την παροχή πληροφοριών και διευκολύνσεων, προώθησης στην απασχόληση, εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, πολιτιστικής και πολιτισμικής στήριξης, παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης κ.λπ..

Στο πλαίσιο των ανωτέρω υποπρογραμμάτων, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και μεριμνά, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, για την ανάληψη δράσεων και μέτρων πολιτικής, που αφορούν τόσο θεσμικές παρεμβάσεις όσο και την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών και υπηρεσιών. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και των καθ' ύλην αρμοδίων Υπουργών, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου αυτού.

4. Οι δράσεις που αναπτύσσονται και τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος αποβλέπουν στην επιτυχή ένταξη του υπηκόου τρίτης χώρας στην ελληνική κοινωνία και καλύπτουν τους ακόλουθους, κυρίως, τομείς:

α. την πιστοποιημένη γνώση της ελληνικής γλώσσας,

β. την επιτυχή παρακολούθηση εισαγωγικών μαθημάτων σχετικά με την ιστορία, τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής της ελληνικής κοινωνίας,

γ. την ένταξη στην ελληνική αγορά εργασίας και

δ. την ενεργό κοινωνική συμμετοχή.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΟΣ

### Άρθρο 67 Προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος

1. Ο ενήλικος υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα κατά τα πέντε τελευταία έτη στην Ελλάδα μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος. Το αντίστοιχο δικαίωμα έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Το ανωτέρω διάστημα πρέπει να είναι συνεχές, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Για την απόκτηση της ανωτέρω ιδιότητας πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Να διαθέτει για τον ίδιο και για τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του σταθερούς και τακτικούς πόρους, οι οποίοι αξιολογούνται σύμφωνα με τη φύση τους.

β. Να διαθέτει για τον ίδιο και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του πλήρη ασφάλιση ασθένειας.

γ. Να διαθέτει κατάλυμα, το οποίο πληροί προδιαγραφές υγιεινής.

δ. Να συντρέχουν τα κριτήρια του επόμενου άρθρου.

2. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Στους κατόχους άδειας διαμονής για σπουδές, απόκτηση ιατρικής ειδικότητας, καθώς και για επαγγελματική κατάρτιση.

β. Στους κατόχους άδειας διαμονής, η οποία από τη φύση της έχει προσωρινό χαρακτήρα, όπως στις περιπτώσεις των άρθρων 16, 18, 19 και 20 παρ. 5.

γ. Στους υπαγόμενους στο καθεστώς της Σύμβασης της Βιέννης του 1961 για τις διπλωματικές σχέσεις, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 503/1970 (ΦΕΚ 108 Α') και της σύμβασης της Βιέννης του 1963 για τις προξενικές σχέσεις, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 90/1975 (ΦΕΚ 150 Α').

3. Οι περίοδοι διαμονής για τους λόγους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο δεν προσμετρώνται για τον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου.

4. Περίοδοι απουσίας, εφόσον είναι κατώτερες των έξι διαδοχικών μηνών και δεν υπερβαίνουν συνολικά τους δεκαμήνες εντός της πενταετίας, προσμετρώνται στον υπολογισμό της πενταετίας.

5. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος είναι εκείνο που ανανέωσε την οικεία άδεια διαμονής του πριν από τη συνδρομή των προϋποθέσεων και κριτηρίων απόκτησης της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος.

#### Άρθρο 68

Κριτήρια απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος

1. Προς απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά και τα ακόλουθα κριτήρια:

α. Επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας.

β. Γνώση στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού.

2. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι φορείς και η διαδικασία πιστοποίησης της επάρκειας της γνώσης της ελληνικής γλώσσας, καθώς και της γνώσης στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού. Η διαπίστωση της συνδρομής των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου γίνεται από την Επιτροπή του άρθρου 13 του παρόντος. Για το σκοπό αυτόν η Επιτροπή συντίθεται με δύο επιπλέον μέλη που έχουν την ιδιότητα καθηγητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και υποδεικνύονται από τον Διευθυντή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του νομού.

#### Άρθρο 69

Ρύθμιση ειδικών θεμάτων επί μακρόν διαμενόντων

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης και στο πλαίσιο των προβλέψεων της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2003,

ρυθμίζονται όλα τα ειδικά θέματα που αναφέρονται στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στη διαδικασία διαπίστωσης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και τα αντίστοιχα που αφορούν ζητήματα ανάκλησης ή απώλειας της ανωτέρω ιδιότητας, διασφάλισης των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτήν, οριοθέτησης του δικαιώματος κινητικότητας και ειδικών προϋποθέσεων προστασίας από την απέλαση.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' ΟΛΙΓΟΗΜΕΡΗ ΔΙΑΜΟΝΗ

##### Άρθρο 70

Είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών για ολιγοήμερη διαμονή

1. Υπήκοος τρίτης χώρας που εισέρχεται στη Χώρα για τουρισμό, συνέδρια, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και γενικά για ολιγοήμερη διαμονή, μπορεί να παραμείνει προσωρινά χωρίς άδεια διαμονής, για όσο χρόνο ισχύει η προξενική θεώρηση ή για χρονικό διάστημα τριών μηνών, εάν πρόκειται για υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση.

2. Παράταση του χρόνου διαμονής μέχρι έξι μήνες μπορεί να χορηγηθεί σε υπήκοο τρίτης χώρας για λόγους εξαιρετικούς, ιδιαίτερα λόγω ανωτέρας βίας, ανθρωπιστικών, επαγγελματικών ή σοβαρών προσωπικών λόγων, εφόσον διαθέτει επαρκείς πόρους διαβίωσης. Η αίτηση υποβάλλεται, πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου ή του ελεύθερου χρόνου διαμονής, στην αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής και καταχωρίζεται στο διαβατήριό του υπό μορφή σχετικής σφραγίδας.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το ύψος του απαιτούμενου συναλλάγματος για κάθε ημέρα διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η αναπροσαρμογή του.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ' ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

##### Άρθρο 71

Δικαιώματα

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς.

2. Οι διατάξεις του ν.δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

3. Οι κρατούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε ίδρυμα, για τους κανόνες διαβίωσής τους σε αυτό, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται, επίσης, η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους, του οποίου έχουν την ιθαγένεια ή από το οποίο προέρχονται, καθώς και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους.

4. Οι πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α') δίδονται αυτεπαγγέλτως.

5. Υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και εξέρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος δικαιούται επανεισόδου, εφόσον η άδεια διαμονής του εξακολουθεί να ισχύει κατά το χρόνο της επανεισόδου του.

#### Άρθρο 72

##### Πρόσβαση των ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στην εκπαίδευση

1. Ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών, που διαμένουν στην Ελληνική Επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί.

2. Οι ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.

3. Για την εγγραφή ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στα δημόσια σχολεία απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ'εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγραφούν στα δημόσια σχολεία και τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον:

α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος με την ιδιότητα του πρόσφυγα και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών.

β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση.

γ. Έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση ασύλου.

δ. Είναι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτήν.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της χώρας προέλευσής τους.

5. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, έχουν πρόσβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, υπό τους αутόους όρους και προϋποθέσεις, όπως και οι ημεδαποί.

#### Άρθρο 73

##### Υποχρεώσεις

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι υποχρεωμένος να προσέρχεται ο ίδιος κατά την υποβολή της αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής, καθώς και για την ανανέωση αυτής. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η σχετική πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος από αστυνομική αρχή και με την προϋπόθεση τήρησης της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του νόμου αυτού. Επίδοση οποιουδήποτε εγγράφου ή δικαιολογητικών για τη χορήγηση της άδειας

διαμονής ή της ανανέωσής της, με δικαστικό επιμελητή ή τηλεομοιοτυπία, δεν είναι επιτρεπτή.

2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης:

α. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης της κατοικίας του.

β. Κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή τη γέννηση τέκνου.

γ. Την απώλεια ή ανανέωση ή μεταβολή του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

δ. Την απώλεια της άδειας διαμονής του.

ε. Κάθε μεταβολή στο πρόσωπο του εργοδότη και στο είδος της απασχόλησης.

στ. Την καταγγελία της σύμβασης εργασίας.

Ειδικά, η μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας γνωστοποιείται και στο οικείο αστυνομικό τμήμα.

Οι παραπάνω δηλώσεις γίνονται μέσα σε ένα μήνα αφού του συμβεί το αντίστοιχο γεγονός.

3. Υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός αν πριν από τη λήξη της έχει υποβάλει αίτηση για την ανανέωσή της και του έχει χορηγηθεί η βεβαίωση των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 11 του παρόντος.

4. Υπήκοος τρίτης χώρας, στον οποίο δεν εγκρίθηκε η χορήγηση άδειας διαμονής ή η ανανέωσή της, καθώς και στην περίπτωση ανάκλησης της άδειας, υποχρεούται να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος χωρίς άλλες διατυπώσεις.

5. Υπήκοος τρίτης χώρας, που παραμένει στη χώρα για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα ημερών από τη λήξη της άδειας διαμονής του ή παραβιάζει, για το ίδιο χρονικό διάστημα, τη διάρκεια του αναγραφόμενου στην κατεχόμενη θεώρηση εισόδου ή του δικαιούμενου ελεύθερου χρόνου διαμονής του, καθώς και την προβλεπόμενη στην ομοίμορφη θεώρηση SCHENGEN διάρκεια διαμονής ή το δικαιούμενο ελεύθερο χρόνο διαμονής του στον Ενιαίο χώρο, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας. Εάν ο χρόνος της παράνομης διαμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, υποχρεούται να καταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια διαμονής. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης. Εξαιρούνται από την επιβολή προστίμων οι ανήλικοι και όσοι έχουν την ιδιότητα του ομογενούς.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ'

##### ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΑΠΕΛΑΣΗ

#### Άρθρο 74

##### Περιορισμοί στην κίνηση και εγκατάσταση υπηκόων τρίτων χωρών

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη χώρα έχουν ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της Επικράτειας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών,

Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, μπορεί να απαγορεύεται, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, η διαμονή ή η εγκατάστασή τους σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της Χώρας.

#### Άρθρο 75

##### Ειδικές ρυθμίσεις

1. Η άδεια διαμονής δεν χορηγείται ή ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εφόσον:

α. Δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις του νόμου αυτού.

β. Αποδειχθεί με δικαστική απόφαση ή προκύπτει από αμετάκλητο βούλευμα του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου ότι χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, πλαστά ή παραποιημένα έγγραφα ή ότι διαπράχθηκε με οποιονδήποτε τρόπο απάτη ή ότι χρησιμοποιήθηκαν άλλα παράνομα μέσα.

2. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') για την άσκηση προσφυγής κατά πράξεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (ΦΕΚ 97 Α'), δεν εφαρμόζεται για τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του νόμου αυτού.

#### Άρθρο 76

##### Προϋποθέσεις και διαδικασία διοικητικής απέλασης

1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού επιτρέπεται εφόσον:

α. Έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητικής της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής, για εγκλήματα προσβολής του πολιτεύματος, προδοσίας της Χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά ε-γκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκου, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, για εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της Χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη και εφόσον η απέλασή του δεν διατάχθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο.

β. Έχει παραβιάσει τις διατάξεις του νόμου αυτού.

γ. Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας.

δ. Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια υγεία και αρνείται να συμμορφωθεί προς τα μέτρα που καθορίζονται από τις ιατρικές αρχές για την προστασία της, αν και του έχει παρασχεθεί η απαραίτητη πληροφόρηση.

2. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του οικείου Αστυνομικού Διευθυντή και, προκειμένου περί Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, από τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή ή ανώτερο Αξιωματικό, που ορίζεται από τον οικείο Γενικό Αστυνομικό Διευθυντή, αφού προηγουμένως δοθεί στον αλλοδαπό προθεσμία τουλάχιστον σαράντα οκτώ ωρών για να υποβάλει τις αντιρρήσεις του.

3. Εφόσον ο αλλοδαπός, εκ των εν γένει περιστάσεων, κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτησή του μέχρι την έκδοση, εντός τριών ημερών, απόφασης ως προς την απέλασή του. Εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Ο αλλοδαπός πρέπει να πληροφορείται στη γλώσσα που κατανοεί τους λόγους της κράτησής του και να διευκολύνεται η επικοινωνία με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Ο αλλοδαπός που κρατείται, παράλληλα με τα δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης κράτησής του ενώπιον του προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου, στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται.

4. Σε περίπτωση που ο προς απέλαση αλλοδαπός δεν κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου διαφωνεί ως προς την κράτησή του, με την ίδια απόφαση τάσσεται σε αυτόν προθεσμία προς αναχώρηση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες.

5. Η κατά τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 205 παρ. 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

#### Άρθρο 77

##### Προσφυγή κατά της διοικητικής απέλασης

Κατά της απόφασης απέλασης δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την κοινοποίησή της στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης ή στο εξουσιοδοτούμενο από αυτόν όργανο. Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες από την άσκηση της προσφυγής. Η άσκηση προσφυγής συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης. Σε περίπτωση κατά την οποία με την απόφαση απέλασης έχει διαταχθεί και η κράτηση, η αναστολή αφορά μόνο την απέλαση.

#### Άρθρο 78

##### Αναστολή απέλασης

Αν δεν είναι εφικτή η άμεση απέλαση του αλλοδαπού από τη Χώρα για λόγους ανωτέρας βίας, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης ή το εξουσιοδοτημένο όργανο μπορεί, με απόφασή του, να αναστείλει την εκτέλεση της απόφασης απέλασης. Με όμοια απόφαση επιβάλλονται στον αλλοδαπό περιοριστικοί όροι.

#### Άρθρο 79

##### Προστασία από την απέλαση

1. Απαγορεύεται η απέλαση, εφόσον ο αλλοδαπός:

α. Είναι ανήλικος και οι γονείς ή τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλειά του διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

β. Είναι γονέας ημεδαπού ανηλίκου και έχει την επιμέλεια ή έχει υποχρέωση διατροφής, την οποία εκπληρώνει.

γ. Έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.

δ. Έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας ή έχει ζητήσει την παροχή ασύλου, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

ε. Είναι ανήλικος στον οποίο έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα με απόφαση του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

Στην απαγόρευση της απέλασης περιλαμβάνονται και οι έγκυες γυναίκες κατά τη διάρκεια της κύησης και για έξι μήνες μετά τον τοκετό.

2. Δεν απαγορεύεται η απέλαση στις περιπτώσεις β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, όταν ο αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

#### Άρθρο 80 Δαπάνες απέλασης

1. Η δαπάνη απέλασης και τα έξοδα διατροφής καταλογίζονται στον αλλοδαπό. Αν ο αλλοδαπός δεν διαθέτει το αναγκαίο χρηματικό ποσό, τούτο καταβάλλεται από το Δημόσιο κατά το μέρος που δεν καλύπτεται από τον υπόχρεο. Το καταβαλλόμενο από το Δημόσιο ποσό βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

2. Αν η είσοδος ή η διαμονή του αλλοδαπού έχει επιτραπεί με κατάθεση εγγυητικής επιστολής από τρίτο πρόσωπο, τα έξοδα απέλασης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης διατροφής, βαρύνουν εις ολόκληρον τον αλλοδαπό και το πρόσωπο που έχει καταθέσει την εγγυητική επιστολή. Αν αυτοί αρνούνται την καταβολή τους, τότε η εγγυητική επιστολή καταπίπτει, ύστερα από έγγραφη παραγγελία της αρμόδιας για την απέλαση αρχής.

3. Εργοδότης, ο οποίος απασχολεί αλλοδαπό χωρίς την απαιτούμενη άδεια διαμονής, βαρύνεται με τη δαπάνη απέλασης και τα έξοδα διατροφής του.

4. Αν ο αλλοδαπός αρνείται να επιβιβασθεί στο μεταφορικό μέσο, προκειμένου να απομακρυνθεί από τη Χώρα, η απομάκρυνσή του μπορεί να πραγματοποιηθεί με συνοδεία αστυνομικής δύναμης μέχρι τη χώρα προορισμού του, ύστερα από απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και εφόσον εξασφαλίζονται όλα τα εχέγγυα ασφαλούς μετάβασης, διαμονής και επιστροφής των συνοδών αστυνομικών. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται και για την περίπτωση άρνησης επιβίβασης, όταν συντρέχει απαγόρευση εισόδου, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 8 του νόμου αυτού.

#### Άρθρο 81 Ειδικοί χώροι παραμονής αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 76 του νόμου αυτού, κρατείται στην οικεία αστυνομική αρχή. Μέχρις ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες απέλασής του παραμένει σε ειδικούς χώρους, οι οποίοι ιδρύονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δημόσιας Τάξης. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές και οι όροι λειτουργίας των χώρων αυτών.

2. Την ευθύνη της φύλαξης των ειδικών χώρων παραμονής έχει η Ελληνική Αστυνομία.

#### Άρθρο 82 Ανεπιθύμητοι αλλοδαποί

1. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτε-

κών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

2. Αλλοδαπός που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τη Χώρα, αφότου εγγραφεί στον κατάλογο ανεπιθυμητών, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Αν δεν συμμορφωθεί, απελαύνεται.

3. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα, επειδή είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο ανεπιθυμητών αλλοδαπών, οφείλει να αναχωρήσει αμέσως, άλλως επαναπροωθείται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα, όπου μπορεί να επιτραπεί η είσοδος με ευθύνη και δαπάνες του ίδιου ή εκείνου που τον μετέφερε, οι οποίοι υποχρεούνται και στην καταβολή κάθε άλλης αναγκαίας δαπάνης που απαιτείται μέχρι την αναχώρησή του. Στους μεταφορείς, όταν αρνούνται την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, πρόστιμο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, για κάθε μεταφερόμενο άτομο. Με την ίδια απόφαση τα χρησιμοποιηθέντα μεταφορικά μέσα φυλάσσονται και αποδίδονται σε αυτούς μετά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων και την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου ή την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας, που καλύπτει το ποσό των ανωτέρω υποχρεώσεών τους και του επιβληθέντος προστίμου.

4. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ τιμωρείται κάθε αλλοδαπός, ο οποίος επανέρχεται παράνομα στη Χώρα και είναι καταχωρημένος στον κατάλογο των ανεπιθυμητών αλλοδαπών. Η άσκηση ένδικων μέσων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

5. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, καθώς και εκείνων που διατάσσονται με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 99 του Ποινικού Κώδικα.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ' ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

#### Άρθρο 83 Παράνομη είσοδος και έξοδος από τη Χώρα

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, που εξέρχεται ή επιχειρεί να εισέλθει από το ελληνικό έδαφος ή εισέρχεται ή επιχειρεί να εισέλθει σε αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, αν αυτός που επιχειρεί να αναχωρήσει λαθραίως καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει φορολογικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ή είναι υπότροπος.

2. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας εισέλθει στο ελληνικό έδαφος ή εξέλθει από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχε-

τικώς χωρίς καθυστέρηση, μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν, οπότε γνωστοποιεί αμέσως την απόφασή του αυτή στον διοικητή της αστυνομικής υπηρεσίας ή λιμενικής αρχής που διαπίστωσε την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός, με απόφασή του, να επαναπροωθήσει τον υπήκοο τρίτης χώρας αμέσως στη χώρα προέλευσής ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο. Αν δεν καταστεί δυνατή η άμεση επαναπροώθηση του υπηκόου τρίτης χώρας, ο διοικητής της αστυνομικής ή λιμενικής αρχής, αφού συντάξει σχετική έκθεση, παραπέμπει τον υπήκοο τρίτης χώρας στην αρμόδια διοικητική αρχή για απέλαση, σύμφωνα με το άρθρο 76 του νόμου αυτού. Η αρχή αυτή, αν η απέλαση δεν πραγματοποιηθεί μέσα σε τρεις μήνες, γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτή, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανακαλέσει την απόφασή του για αποχή από την ποινική δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφόσον δεν έχει παρέλθει ένα έτος από την ημέρα της παράνομης εισόδου στη χώρα του υπηκόου τρίτης χώρας.

#### Άρθρο 84

##### Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων - Κυρώσεις

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε υπηκόους τρίτης χώρας, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις, θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής και γενικά δεν αποδεικνύουν ότι έχουν εισέλθει και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα. Εξαιρούνται τα νοσοκομεία, θεραπευτήρια και κλινικές, όταν πρόκειται για υπηκόους τρίτων χωρών που εισάγονται εκτάκτως για νοσηλεία και για ανήλικα παιδιά. Ειδικά για τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες, στο πλαίσιο ανανέωσης της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας αδυνατεί να προσκομίσει ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, είναι δυνατή η ανανέωση της ανωτέρω άδειας, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον επικαλείται ειδικώς και αιτιολογημένως αντικειμενική αδυναμία λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων που επικρατούν στη χώρα του και το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από το Υπουργείο Εξωτερικών.

2. Εξαιρείται από τις ρυθμίσεις του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου η περίπτωση θεώρησης του γνήσιου της υπογραφής κρατούμενων αλλοδαπών για εξουσιοδότηση σε δικηγόρους, προκειμένου να εκπροσωπηθούν ενώπιον δικαστικών αρχών και υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύονται, εξ οιασδήποτε δημόσιου εγγράφου, τα στοιχεία της ταυτότητάς τους.

3. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να φυλάσσουν διαβατήρια ή άλλα έγγραφα που αποδεικνύουν τη νομιμότητα της διαμονής, καθώς και την ταυτότητα των κρατούμενων υπηκόων τρίτων χωρών. Τα έγγραφα αυτά επιστρέφονται κατά την απόλυση του υπηκόου τρίτης χώρας. Αν ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει τα ανωτέρω έγγραφα, οι ως άνω υπάλληλοι οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή στην πλησιέστερη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

4. Οι υπάλληλοι των παραπάνω υπηρεσιών και φορέων που παραβαίνουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, για παράβαση καθήκοντος.

#### Άρθρο 85

##### Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων - Κυρώσεις

1. Κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων, στις οποίες συμβαλλόμενοι ή συμμετέχοντες καθ' οιονδήποτε τρόπο είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, που παρίστανται αυτοπροσώπως ή δηλώνουν κατοικία ή διαμονή στην ημεδαπή, οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να διαπιστώνουν ότι αυτοί έχουν θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής και να κάνουν σχετική μνεία στην πράξη τους. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις της σύνταξης πληρεξουσίων σε δικηγόρους προκειμένου να εκπροσωπήσουν υπηκόους τρίτων χωρών ενώπιον δικαστηρίων.

2. Οι συμβολαιογράφοι που παραβαίνουν τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, για παράβαση καθήκοντος.

#### Άρθρο 86

##### Υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων υπηκόων τρίτων χωρών - Κυρώσεις

1. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον δεν έχουν άδεια διαμονής ή βεβαίωση της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του νόμου αυτού ότι έχουν καταθέσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοσή της. Αν η κατάρτιση της σύμβασης εργασίας, παροχής υπηρεσιών ή έργου αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής, η ισχύς της σύμβασης τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της χορήγησης αντίστοιχης άδειας.

2. Οι εργοδότες που απασχολούν εργαζόμενους, υπηκόους τρίτων χωρών, οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας για κάθε πρόσληψη υπηκόου τρίτης χώρας και για κάθε μεταβολή στο καθεστώς εργασίας του, όπως παράταση της σύμβασης και καταγγελία αυτής.

3. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για κάθε παράνομο υπήκοο τρίτης χώρας.

4. Όποιος απασχολεί υπήκοο τρίτης χώρας που στερείται άδειας διαμονής τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν εργοδότης είναι νομικό πρόσωπο, οι ως άνω ποινές επιβάλλονται στο νόμιμο εκπρόσωπό του. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, συνεκτιμώντας τις εν γένει περιστάσεις, διατάσσει και το κλείσιμο του καταστήματος ή της επιχείρησης για χρονικό διάστημα από έναν μέχρι έξι μήνες και σε περίπτωση υποτροπής, μέχρι δώδεκα μήνες. Προκειμένου για κέντρα διασκέδασης, η ανωτέρω διακοπή λειτουργίας τους αφορά χρονικό διάστημα από δύο μέχρι δώδεκα μήνες και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι είκοσι τέσσερις μήνες. Αν υπάρξει τρίτη καταδικαστική απόφαση, για όλα τα ανωτέρω καταστήματα ή επιχειρήσεις διακόπτεται ορι-

στικά ή λειτουργία τους με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Εκ νέου χορήγηση άδειας λειτουργίας στο ίδιο πρόσωπο δεν είναι επιτρεπτή για χρονικό διάστημα πέντε ετών.

5. Όταν η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου γίνεται με σκοπό την προαγωγή υπηκόων τρίτων χωρών σε πορνεία τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Σε περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικος ή ανήλικη, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων (50.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος αν το έγκλημα τελέστηκε: α. εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β. με απατηλά μέσα, γ. από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ. από υπάλληλο ο οποίος, κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη. Τα παραπάνω αδικήματα θεωρούνται σε κάθε περίπτωση αυτόφωρα. Η έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης γνωστοποιείται με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελίας στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σε ένα μήνα από την έκδοσή της. Ο τελευταίος υποχρεούται, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης, να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέσθηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να προβεί στην οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας.

6. Με ποινή φυλάκισης τιμωρείται και ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος παρέχει εξηρημένη εργασία ή υπηρεσίες ή έργο ή ασκεί ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα χωρίς άδεια διαμονής.

7. Για την απασχόληση υπηκόων τρίτων χωρών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, όπως ισχύει, απαιτείται και έγκριση της στρατιωτικής αρχής.

#### Άρθρο 87

##### Υποχρεώσεις λοιπών ιδιωτών και υπαλλήλων Κυρώσεις

1. Απαγορεύεται η εκμίσθωση ακινήτων σε υπηκόους τρίτων χωρών που δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις ή θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής.

2. Οι διευθυντές ξενοδοχείων και παραθεριστικών κέντρων οφείλουν να ενημερώνουν την αστυνομική υπηρεσία και την αρμόδια Υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης για την άφιξη και την αναχώρηση υπηκόων τρίτων χωρών που φιλοξενούν.

3. Στα πρόσωπα που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

4. Τα πρόστιμα της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται επίσης στα πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβείς δηλώσεις ή βεβαιώσεις που προβλέπονται στο νόμο

αυτόν και στις κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις. Τα ίδια πρόστιμα επιβάλλονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 73 του νόμου αυτού.

5. Όποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος ή την έξοδο από αυτό υπηκόου τρίτης χώρας, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

6. Όποιος διευκολύνει την παράνομη διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

7. Όποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος παρακρατεί διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία. Με την ίδια, επίσης, ποινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο.

8. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδίων ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά έκδοσης ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά.

#### Άρθρο 88

##### Υποχρεώσεις μεταφορέων - Κυρώσεις

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους προωθούν από τα σημεία εισόδου, τα εξωτερικά ή εσωτερικά σύνορα, στην Ελληνική Επικράτεια και αντίστροφα προς το έδαφος κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά ή προώθησή τους ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη τιμωρούνται:

α. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο.

β. Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν η μεταφορά ενεργείται κατ' επάγγελμα ή αν ο υπαίτιος είναι δημόσιος υπάλληλος ή τουριστικός ή ναυτιλιακός ή ταξιδιωτικός πράκτορας.

γ. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο.

δ. Με ισόβια κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, αν στην περίπτωση γ' επήλθε θάνατος. Μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης του δικαστηρίου δημεύονται τα μεταφορικά μέσα

που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά προσώπων, εκτός αν ο κύριος των μέσων αποδείξει ότι δεν γνώριζε το σκοπό για τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν. Η προθεσμία για την άσκηση ένδικου μέσου και η άσκησή του δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης. Για την εκδίκαση των κακουργημάτων που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ' και δ' αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο και εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977 ((ΦΕΚ 215 Α'), όπως ισχύει.

2. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά πρόσωπα, τα οποία δεν είναι εφοδιασμένα με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Η ανωτέρω αξιόποινη πράξη θεωρείται τετελεσμένη, προκειμένου μεν για θαλάσσια και εναέρια μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά την έναρξη του ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα προ του απόπλου ή της απογείωσης ή μετά την άπαρση του πλοίου ή την απογείωση του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που αναχωρεί λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή πλησίον των συνόρων. Οι κυρώσεις της παραγράφου 3 του παρόντος εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

3. Αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρείες ή ταξιδιωτικά γραφεία υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο που να αποκλείει τη μεταφορά από το εξωτερικό στην Ελλάδα υπηκόων τρίτων χωρών που δεν είναι εφοδιασμένοι με τα απαιτούμενα διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα. Στις αεροπορικές εταιρείες που παραβαίνουν τις παραπάνω υποχρεώσεις επιβάλλεται με απόφαση του αερολιμενάρχη χρηματικό πρόστιμο από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο. Στις ναυτιλιακές εταιρείες ή ταξιδιωτικά γραφεία, το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

4. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, καθώς και ταξιδιωτικά γραφεία και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ευθύνονται εις ολόκληρον για τις δαπάνες διαβίωσης και τα έξοδα επαναπροώθησης των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Την ίδια ευθύνη έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναπατρισμό υπηκόου τρίτης χώρας, αν παραβιάσθηκαν όροι εισόδου ή διαμονής του στη χώρα. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ή οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ή οι αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται αμέσως μετά την άφιξη του μεταφορικού μέσου να παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των επιβατών που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, τους οποίους μεταφέρουν και προορίζουν για την Ελλάδα και αντίστροφα. Την ίδια υποχρέωση έχουν κατά την άφιξη αεροπλάνων μη τακτικών πτήσεων από τρίτες χώρες. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται τα στοιχεία των ανωτέρω δελτίων ή καταστάσεων.

6. Οι ανωτέρω κυρώσεις δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις διάσωσης ανθρώπων στη θάλασσα, καθώς και της μεταφοράς ανθρώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, κατά τις επιταγές του διεθνούς δικαίου της θάλασσας.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ' ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

### Άρθρο 89

Λειτουργική αναδιάρθρωση και εποπτεία εφαρμογής

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστάται τριμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία παρέχει τη γνώμη της για όσες περιπτώσεις παραπέμπονται σε αυτήν όταν η άδεια διαμονής χορηγείται ή ανανεώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή με κοινή υπουργική απόφαση. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και αποτελείται από:

α. Τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ως πρόεδρο της Επιτροπής, με τον αναπληρωτή αυτού.

β. Τον Προϊστάμενο της οικείας Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

γ. Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με τον αναπληρωτή αυτού. Στην Επιτροπή Μετανάστευσης συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος Αδειών Διαμονής της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του ίδιου Υπουργείου που χειρίζεται την υπόθεση, καθώς και υπάλληλος της ίδιας Διεύθυνσης ως γραμματέας με τους αναπληρωτές αυτού.

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού και επί μία πενταετία οι οργανικές θέσεις που έχουν συσταθεί με το άρθρο 76 παρ. 13 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α') και είναι κενές καλύπτονται αποκλειστικά με μετατάξεις ή αποσπάσεις υπαλλήλων από δημόσιες υπηρεσίες, ν.π.δ.δ. και Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων. Οι αποσπάσεις της παραγράφου αυτής έχουν τριετή διάρκεια και μπορούν να ανανεωθούν για μια ακόμα τριετία. Οι σχετικές αποσπάσεις ή μετατάξεις διενεργούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου ή εποπτεύοντος Υπουργού, χωρίς να απαιτείται γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου. Οι οργανικές θέσεις των υπηρεσιών, τις οποίες κατείχαν οι υπάλληλοι που μετατάσσονται, καταργούνται.

Οι μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που υπηρετούν με απόσπαση στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, μπορούν, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, να μεταταγούν στις υπηρεσίες αυτές με ταυτόχρονη μεταφορά των οργανικών τους θέσεων, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερι-

κών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και ύστερα από γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου ή εποπτεύοντος Υπουργού.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να συσταθούν συνολικά μέχρι τέσσερις διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης στην Περιφέρεια Αττικής. Με όμοιο διάταγμα μπορεί να συσταθεί μία επιπλέον διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης στο Νομό Θεσσαλονίκης. Με τα ίδια διατάγματα καθορίζεται η έδρα τους, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων, η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, καθώς και οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

4. Αρμόδιο για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των διατάξεων του νόμου αυτού, καθώς και για το συντονισμό των συναρμόδιων φορέων, όπως και για την εκπροσώπηση της Χώρας στο εξωτερικό σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, για κάθε θέμα που σχετίζεται με την είσοδο, διαμονή και ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια, είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

5. Οι Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των Περιφερειών, οι αστυνομικές, λιμενικές ή αερολιμενικές αρχές και οι υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας είναι αρμόδιες να παρακολουθούν την εφαρμογή του νόμου αυτού, να διενεργούν ελέγχους και να βεβαιώνουν τις παραβάσεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που αναφέρονται στον τρόπο διενέργειας των ελέγχων και της διαδικασίας βεβαίωσης των παραβάσεων.

#### Άρθρο 90 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός ημερομισθίων ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης ανά έτος και ασφαλιστικό φορέα, προκειμένου να πληροúται η οικεία υποχρέωση στο πλαίσιο ανανέωσης των αδειών διαμονής του παρόντος, τα απαιτούμενα, κατά περίπτωση, σχετικά δικαιολογητικά, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις πρόσβασης στην εργασία της περίπτωσης β' του άρθρου 59 του νόμου αυτού.

2. Όπου στις διατάξεις του παρόντος προβλέπεται ως προϋπόθεση η διάθεση επαρκών πόρων, το ύψος τούτων και ο τρόπος απόδειξης καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ύψος της δαπάνης της επαναπροώθησης και των κάθε μορφής εξόδων επιστροφής.

3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών μπορεί να καθορίζονται και άλλες κατηγορίες αδειών υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τύπος της άδειας διαμονής για την υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου αυτού.

4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αμοιβής όσων συμμετέχουν στις Επιτροπές των άρθρων 3 παρ. 3, 13, 14 παρ. 2, 24, 26 και 89 παρ. 1 του νόμου αυτού.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, όπου τούτο απαιτείται, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικό θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ανακαθορίζονται οι υπηρεσίες, στις οποίες κατατίθενται οι αιτήσεις των υπηκόων τρίτων χωρών για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής τους, να καθορίζεται η οικεία διαδικασία και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

##### Άρθρο 91 Μεταβατικές ρυθμίσεις

1. Για την πλήρωση των προϋποθέσεων προς απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού απαιτείται πενταετής νόμιμη διαμονή στη Χώρα από την απόκτηση άδειας διαμονής σύμφωνα με το ν. 2910/2001.

2. Υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος έχει άδεια διαμονής κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, εφόσον συμπληρώσει δεκαετή συνεχή, νόμιμη διαμονή στη Χώρα δικαιούται να λάβει άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προέβλεπαν οι σχετικές ρυθμίσεις του ν. 2910/2001. Η άδεια χορηγείται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, μπορεί δε, να αναφέρεται στην άσκηση εξηρημένης εργασίας ή στην παροχή υπηρεσιών ή έργου.

3. Για όσες άδειες διαμονής λήξουν μετά την 1.1.2006, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανανέωσής τους υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού. Αιτήσεις για τη χορήγηση ή ανανέωση των αδειών διαμονής, που λήγουν μέχρι την 1.1.2006, διεκπεραιώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 από τις αρμόδιες, σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο, υπηρεσίες. Η διεκπεραίωση τούτων δεν μπορεί να υπερβεί διάστημα μεγαλύτερο του τριμήνου από τη λήξη τους.

4. Συλλογικά όργανα, που προβλέπονται στο ν. 2910/2001, εξακολουθούν να λειτουργούν μέχρι την ανασυγκρότησή τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού, η Επιτροπή του άρθρου 14 παρ. 3 συγκροτείται και καταρτίζει τη σχετική έκθεση κατά το τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

5. Οι άδειες διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 2910/2001 και είναι σε ισχύ, παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

6. Οι βεβαιώσεις και οι προσωρινές άδειες διαμονής που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 76 του ν. 2910/2001 αντικαθίστανται από προσωρινές άδειες διαμονής εξάμηνης διάρκειας, οι οποίες παρέχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, εφόσον τα πρόσωπα, στα οποία χορηγήθηκαν οι βεβαιώσεις

της ανωτέρω παραγράφου, κριθούν αλλογενείς υπήκοοι τρίτων χωρών και εξακολουθούν να διαμένουν στην Ελλάδα. Η ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής γίνεται με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του νόμου αυτού.

7. Εκκρεμείς υποθέσεις, που υπάγονται στο άρθρο 31 παρ. 2 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α'), εξετάζονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της διάταξης αυτής. Οι βεβαιώσεις που χορηγούνται κατ' εφαρμογή της παύουν να ισχύουν, όταν οι υπήκοοι τρίτων χωρών εφοδιασθούν με διαβατήρια, οπότε και εμπίπτουν στις διατάξεις του νόμου αυτού.

8. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι, ενόσω διέμεναν νόμιμα στη Χώρα, προσλήφθηκαν ως προσωπικό για να εργασθούν στην υπηρεσία διπλωματικής αποστολής ή μελών αυτής και έλαβαν άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 παρ. 6 του ν. 2910/2001, θα την ανανεώσουν για έναν από τους λόγους του παρόντος. Μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και της υποβολής της σχετικής αίτησης, οι ανωτέρω υπήκοοι τρίτων χωρών θεωρούνται νομίμως διαμένοντες στη Χώρα.

9. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είχαν ζητήσει τον εφοδιασμό τους με Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2910/2001 και το αίτημά τους απορρίφθηκε, διότι δεν απέδειξαν την ομογενειακή τους ιδιότητα, έχουν τη δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του.

10. α. Άδειες διαμονής, των οποίων η ισχύς παρατάθηκε μέχρι τις 30.6.2004, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α'), καθώς και άδειες διαμονής που έληξαν μετά την ανωτέρω ημερομηνία και δεν έχουν ανανεωθεί, παραινούνται, αυτοδικαίως, μέχρι 31.12.2005, χωρίς την ανάγκη έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης.

Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση υποβάλλουν αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μέχρι τις 31.10.2005. Οι Διευθύνσεις Εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων υποχρεούνται να εκδώσουν τις άδειες εργασίας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών αφότου υποβληθεί η σχετική αίτηση και όχι πέραν της 31.12.2005.

Οι αιτήσεις για την ανανέωση της άδειας διαμονής υποβάλλονται στους οικείους δήμους ή κοινότητες μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία παραλαβής της άδειας εργασίας. Σε όσες περιπτώσεις έχει εκδοθεί άδεια εργασίας και οι σχετικές αιτήσεις ανανέωσης της άδειας διαμονής απορρίφθηκαν ως εκπρόθεσμες ή εκκρεμούν, επανεξετάζονται, αυτεπαγγέλτως, από την οικεία Περιφέρεια. Σε όσες από τις ανωτέρω περιπτώσεις έχουν εκδοθεί άδειες εργασίας και δεν έχει υποβληθεί αίτηση για την ανανέωση της άδειας διαμονής στην αρμόδια Περιφέρεια ή δεν προσπαθείται άδεια εργασίας, η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής υποβάλλεται μέχρι την 31.10.2005. Οι ανωτέρω άδειες εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 και έχουν διάρκεια ισόχρονη με την ισχύ της άδειας εργασίας.

β. Οι αιτήσεις για τη λήψη άδειας εργασίας και διαμονής πρέπει να συνοδεύονται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται, κατά περίπτωση, από τις διατάξεις του ν. 2910/2001, όπως ισχύει. Ειδικά για την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων, που ρυθμίζονται από τον ίδιο νόμο και για το διάστημα από 1.7.2003 μέχρι την ημε-

ρομηνία υποβολής της αίτησης για τη λήψη άδειας εργασίας, αρκεί η ασφαλιστική κάλυψη εκατόν πενήντα ημερών επησίως. Όσοι από τους ανωτέρω δεν πληρούν την προαναφερόμενη προϋπόθεση μπορούν να καταβάλουν οι ίδιοι τις εισφορές που απαιτούνται για ασφάλιση εκατόν πενήντα ημερών επησίως στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα εφάπαξ και χωρίς προσαυξήσεις.

γ. Η παρ. 12 του άρθρου 32 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α') για την κατάθεση αίτησης προς λήψη άδειας εργασίας και διαμονής ισχύει και για την παρούσα ρύθμιση.

11. α. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της αρμόδιας Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που διέμεναν στην Ελλάδα μέχρι 31.12.2004 και δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Η απόδειξη της διαμονής τους γίνεται από τη σχετική θεώρηση εισόδου στη χώρα ή από την ημερομηνία υποβολής αίτησης χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ή από τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) ή και από βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα για την καταβολή ενσήμων. Ειδικά, στις περιπτώσεις που έχει απορριφθεί αίτημα παροχής ασύλου, η διαμονή του πρώτου εδαφίου αποδεικνύεται από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απορριπτικής απόφασης. Η ανωτέρω άδεια διαμονής επέχει και θέση άδειας εργασίας και έχει ετήσια ισχύ. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στους οικείους δήμους κατά το χρονικό διάστημα από 1.10.2005 μέχρι 31.12.2005. Οι δήμοι υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης, να διαβιβάσουν τους σχετικούς φακέλους στην αρμόδια Περιφέρεια.

β. Στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται, αυτοτελώς, οι σύζυγοι των ανωτέρω υπηκόων, καθώς και τα ανήλικα τέκνα αυτών, με μόνη προϋπόθεση ότι συμβιώνουν με τους γονείς τους. Οι σύζυγοι και τα άνω των δεκατεσσάρων ετών τέκνα λαμβάνουν ατομική άδεια διαμονής.

γ. Για τη χορήγηση της άδειας διαμονής απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

i. Υπεύθυνη δήλωση, κατά τις διατάξεις του ν. 1599/1986, από την οποία προκύπτει ως λόγος διαμονής στην Ελλάδα συγκεκριμένη επαγγελματική απασχόληση. Στην ίδια υπεύθυνη δήλωση περιλαμβάνονται και τα κατά την περίπτωση β' μέλη της οικογένειας που συμβιώνουν με τον αιτούντα, καθώς και διαβεβαίωση ότι ο αιτών δεν έχει τελέσει αξιόποινη πράξη. Εάν ο αιτών δεν έχει συγκεκριμένη επαγγελματική απασχόληση, θα πρέπει να αναφέρει τον ειδικό λόγο διαμονής του στη Χώρα.

ii. Διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο, με εξαίρεση όσους ζητήσαν παροχή ασύλου και το αίτημά τους απορρίφθηκε.

iii. Κατάθεση παραβόλου με μορφή αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β'.

iv. Πιστοποιητικό υγείας που βεβαιώνει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες δικαιολογούν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας.

v. Βεβαίωση εξαγοράς εισφορών από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα, κατά τη δήλωση της περίπτωσης γ' i, για ασφάλιση εκατόν πενήντα ημερών, με εξαίρεση τα μέλη της οικογένειας που δεν υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση.

vi. Αποδεικτικό για την υποβολή αίτησης προς χορήγηση στη βιβλιοθήκη υγειονομικής περίθαλψης.

vii. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, προκειμένου για ανήλικα τέκνα.

δ. Η διαδικασία εξαγοράς των ενσήμων δεν απαιτεί προηγούμενη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.).

ε. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να καθορίζονται τυχόν απαιτούμενα πρόσθετα δικαιολογητικά. Για ειδικές κατηγορίες προσώπων, με την ίδια απόφαση είναι δυνατόν να ανακαθορίζονται τα οικεία δικαιολογητικά.

στ. Εγγραφή στους καταλόγους ανεπιθυμητών, αποκλειστικώς για λόγους παράνομης εισόδου, εξόδου, εργασίας και διαμονής στη Χώρα, καθώς και συναφείς εκκρεμείς απελάσεις δεν αποτελούν παρακλυτικό λόγο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής. Υφιστάμενες για την ανωτέρω αιτία εγγραφές στον κατάλογο ανεπιθυμητών θεωρούνται ότι έχουν, αυτοδικαίως, αρθεί.

ζ. Η παρ. 12 του άρθρου 32 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α') για την κατάθεση αίτησης προς λήψη άδειας διαμονής ισχύει και για την παρούσα ρύθμιση.

η. Ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής γίνεται για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, χωρίς να απαιτείται ειδική θεώρηση εισόδου. Για την ανωτέρω ανανέωση απαιτείται, επιπροσθέτως, η προσκόμιση πιστοποιητικού ποινικού μητρώου τύπου Α'.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ' ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

##### Άρθρο 92

##### Παράβολο - Αναπροσαρμογή προστίμων Επικυρώσεις

1. Η αίτηση για τη χορήγηση και την ανανέωση των αδειών διαμονής συνοδεύεται από παράβολο, το οποίο, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

α. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

β. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι δύο έτη σε τριακόσια (300) ευρώ.

γ. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι τρία έτη σε τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ.

Τα παράβολα του άρθρου αυτού επισπράττονται μόνο με την έκδοση αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β' από την αρμόδια για την παραλαβή της αίτησης υπηρεσία.

2. Το παράβολο το οποίο καταβάλλεται κατά την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος ανέρχεται στο ποσό των εννιακοσίων (900) ευρώ. Δεν υπόκεινται στην καταβολή του ανωτέρω παραβόλου όσοι κατέχουν ήδη άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας και ζητούν να υπαχθούν στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος. Στο ίδιο παράβολο υπόκειται, όπου προβλέπεται, η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας.

3. Τα πρόστιμα και τα παράβολα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο επισπράττονται υπέρ του Δημοσίου και αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

4. Τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα που απαιτούνται από τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να είναι επικυρωμένα με την επισήμειωση της Σύμβασης της Χάγης, όπου αυτή απαιτείται. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται επισήμει-

ωση, τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν επικύρωση, από την ελληνική προξενική αρχή ή το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, του γνήσιου της υπογραφής του αλλοδαπού οργάνου.

5. Στους υπαλλήλους που κατέχουν οργανικές θέσεις ή είναι αποσπασμένοι στις Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών καταβάλλεται ειδικό επίδομα, το ύψος και ο τρόπος καταβολής του οποίου καθορίζονται ετησίως με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

6.α. Ποσοστό 30% επί των εισπράττων εσόδων από τα παράβολα της παραγράφου 1 μεταφέρεται σε λογαριασμό που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο "Εσοδα από παράβολα αδειών διαμονής υπέρ Ο.Τ.Α. α' βαθμού". Το προϊόν του λογαριασμού κατανέμεται στους Ο.Τ.Α. με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το 1/3 του ανωτέρω ποσοστού καταβάλλεται ως επίδομα στους υπαλλήλους που απασχολούνται στις οικείες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. για την εξυπηρέτηση υπηκόων τρίτων χωρών. Το ύψος του επιδόματος ανά κατηγορία δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων και ο τρόπος καταβολής του καθορίζονται ετησίως με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Τα 2/3 του ανωτέρω ποσοστού διατίθενται αποκλειστικώς για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των ίδιων υπηρεσιών.

β. Ποσοστό 25% των εσόδων από τα παράβολα των παραγράφων 1 και 2 διατίθεται για την κάλυψη δαπανών Υπουργείων, Περιφερειών και ν.π.δ.δ. που διαχειρίζονται θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, καθώς και για την επιχορήγηση του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Από τους ίδιους πόρους καλύπτεται και η δαπάνη για την αποζημίωση των μελών, του γραμματέα και του εισηγητή των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και κατανέμονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης αυτής.

7. Αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής ανήλικων που φιλοξενοούνται σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού υποβάλλονται από τον οριζόμενο εκπρόσωπο του ιδρύματος ή του νομικού προσώπου.

##### Άρθρο 93

##### Ενιαίο πληροφορικό σύστημα - Τήρηση μητρώου

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης οργανώνεται ενιαίο πληροφορικό σύστημα και προβλέπεται ενιαίος αριθμός μητρώου για όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στη Χώρα.

2. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της προηγούμενης παραγράφου, οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης υποχρεούνται να τηρούν μητρώο υπηκόων τρίτων χωρών. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τηρουμένων πάντοτε των διατάξεων που αφορούν την

αρμοδιότητά της, καθορίζονται τα προσωπικά δεδομένα των υπηκόων τρίτων χωρών που ζουν στην Ελλάδα, τα οποία μπορούν να συλλέγουν, αποθηκεύουν και επεξεργάζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, καθώς και οι δήμοι και οι κοινότητες της Χώρας, προκειμένου να τηρούν μητρώο υπηκόων τρίτων χωρών και να αντιμετωπίζονται λοιπές ανάγκες εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του ν. 2910/2001. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι φορείς συλλογής, τήρησης και επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, οι προϋποθέσεις κοινοποίησής τους στα δικαιούμενα φυσικά πρόσωπα, στα οποία αφορούν, καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης αρχείων.

#### Άρθρο 94

##### Γονείς ανήλικων ημεδαπών

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας επιτρέπεται να χορηγείται το Δελτίο Διαμονής της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του νόμου αυτού και με ανάλογη τήρηση των προϋποθέσεων του Κεφαλαίου ΙΑ' σε γονείς ανήλικων ημεδαπών.

#### Άρθρο 95

##### Ανιθαγενείς

Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στους ανιθαγενείς.

#### Άρθρο 96

##### Δικαιολογητικά - Προϋποθέσεις

1. Όπου στις διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπεται η υποβολή αίτησης για τη χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής, τα σχετικά δικαιολογητικά καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11 του νόμου αυτού.

2. Όπου προβλέπεται ρητά η συνδρομή ειδικών προϋποθέσεων για τη χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής, ισχύουν παράλληλα και οι γενικές προϋποθέσεις, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 10 του νόμου τούτου.

#### Άρθρο 97

##### Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

#### Άρθρο 98

##### Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από 1.1.2006, με εξαίρεση τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 89, τις παραγράφους 3, 4, 7, 10 και 11 του άρθρου 91 και την παράγραφο 5 του άρθρου 92, η ισχύς των οποίων αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 18 Αυγούστου 2005

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

**ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ**

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ  
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

**Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ**

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ  
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

**Ε. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ  
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ  
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

**Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

**Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ**

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

**Π. ΜΟΥΥΒΙΑΤΗΣ**

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

**Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ  
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

**Μ. ΛΙΑΠΗΣ**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

**ΣΠ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ  
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

**Ν. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**

ΔΗΜΟΣΙΑΣ  
ΤΑΞΗΣ

**Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ**

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 18 Αυγούστου 2005

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

**Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ**

**Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRACOM IT SERVICES)**

**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Για την ΤΑΧΥΤΕΡΗ & καλύτερη ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ - ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗ ολόκληρου του κειμένου στο WORD (select all) και καλύτερη εκτύπωση συνιστάται η χρήση της κατωτέρω επιλογής Εκτύπωση\Αποθήκευση.

**+** Μέγεθος Γραμμάτων **-**

**Εκτύπωση\Αποθήκευση**

**N 2676/1999: Συγχώνευση Ασφαλιστ.Ταμείων,Οφειλές ΙΚΑ,λοιπές διατάξεις (265392)**

**Αρθρο**

**0**

**Κατ'Εξουσιοδότηση εκδοθείσα Νομοθεσία**

**253**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2676 ΦΕΚ Α'1 5.1.1999

Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των  
φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις.

**Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRACOM IT SERVICES)**

**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Για την ΤΑΧΥΤΕΡΗ & καλύτερη ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ - ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗ ολόκληρου του κειμένου στο WORD (select all) και καλύτερη εκτύπωση συνιστάται η χρήση της κατωτέρω επιλογής Εκτύπωση\Αποθήκευση.

**+** Μέγεθος Γραμμάτων **-** **Εκτύπωση\Αποθήκευση**

**N 2676/1999: Συγχώνευση Ασφαλιστ.Ταμείων,Οφειλές ΙΚΑ,λοιπές διατάξεις (265392)**

|                                              |           |
|----------------------------------------------|-----------|
| <b>Αρθρο</b>                                 | <b>47</b> |
| <b>Σύνδεση με Νομολογία και Αρθρογραφία</b>  | <b>1</b>  |
| <b>Κατ'Εξουσιοδότηση εκδοθείσα Νομοθεσία</b> | <b>3</b>  |

**ΑΡΘΡΟ 47**

**Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης πριν τη συνταξιοδότηση**

Οι ασφαλιστικοί φορείς υποχρεούνται να προβαίνουν στον προσδιορισμό του χρόνου ασφάλισης, μετά από σχετική αίτηση του ασφαλισμένου, που υποβάλλεται άπαξ μέσα σε πέντε (5) χρόνια πριν από την ημερομηνία συμπλήρωσης του ορίου συνταξιοδότησης και να χορηγούν βεβαίωση, που εξομοιούται με απόφαση, η οποία υπόκειται σε περίπτωση αμφισβήτησης σε όλα τα κατά νόμο προβλεπόμενα ένδικα μέσα.

Αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέταση των αιτημάτων και την έκδοση της βεβαίωσης είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες για την απονομή συντάξεων.

Με αποφάσεις του υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. κάθε ασφαλιστικού Φορέα καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής.

**Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRACOM IT SERVICES)**

**ΠΡΟΣΟΧΗ:** Για την ΤΑΧΥΤΕΡΗ & καλύτερη ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ - ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗ ολόκληρου του κειμένου στο WORD (select all) και καλύτερη εκτύπωση συνιστάται η χρήση της κατωτέρω επιλογής Εκτύπωση\Αποθήκευση.

**+** Μέγεθος Γραμμάτων **-** **Εκτύπωση\Αποθήκευση**

**N 2676/1999: Συγχώνευση Ασφαλιστ.Ταμείων,Οφειλές ΙΚΑ,λοιπές διατάξεις (265392)**

|                                              |            |
|----------------------------------------------|------------|
| <b>Αρθρο</b>                                 | <b>0</b>   |
| <b>Κατ'Εξουσιοδότηση εκδοθείσα Νομοθεσία</b> | <b>253</b> |

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2676 ΦΕΚ Α'1 5.1.1999  
 Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των  
 φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις.

## Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRACOM IT SERVICES)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για την ΤΑΧΥΤΕΡΗ & καλύτερη ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ - ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗ ολόκληρου του κειμένου στο WORD (select all) και καλύτερη εκτύπωση συνιστάται η χρήση της κατωτέρω επιλογής Εκτύπωση\Αποθήκευση.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Εκτύπωση\Αποθήκευση

N 2676/1999: Συγχώνευση Ασφαλιστ.Ταμείων,Οφειλές ΙΚΑ,λοιπές διατάξεις (265392)

|                                       |    |
|---------------------------------------|----|
| Αρθρο                                 | 32 |
| Κατ'Εξουσιοδότηση εκδοθείσα Νομοθεσία | 7  |
| Προισχύσασες μορφές άρθρου            | 2  |

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β`

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ  
ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ - ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

## ΑΡΘΡΟ 32

## Σύσταση Υπηρεσίας Δαπανών Υγείας

1. Συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Γ.Γ.Κ.Α.) ειδική υπηρεσία με την ονομασία "Υπηρεσία Ελέγχου Δαπανών Υγείας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης" (ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. αναπτύσσεται σε κεντρική και περιφερειακές υπηρεσίες.

Η κεντρική υπηρεσία έχει έδρα τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και οι περιφερειακές τις έδρες των 13 περιφερειών ολόκληρης της χώρας.

"Η κεντρική υπηρεσία λειτουργεί σε επίπεδο διεύθυνσης και οι περιφερειακές υπηρεσίες σε επίπεδο τμήματος. Κατ' εξαίρεση στην Περιφέρεια Αττικής συνιστάται μία (1) Διεύθυνση διαρθρωμένη σε τρία (3) Τμήματα, με έδρα την Αθήνα και όρια ευθύνης τα όρια των Δ.Υ.ΠΕ. Αττικής."

\*\*\*Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 καθώς και το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου αυτής,το οποίο προστέθηκε με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3144/ 2003 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο ενδέκατο παρ.1 Ν.3607/2007, ΦΕΚ Α 245/1.11.2007.

Στη Γ.Γ.Κ.Α. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις ανάγκες της ΥΠ.Ε.Δ. Υ.Φ.Κ.Α. στην Περιφέρεια Αττικής συνιστώνται:

- 1 θέση ΠΕ Ιατρών Ειδικοτήτων
- 2 θέσεις ΠΕ Φαρμακοποιών
- 2 θέσεις ΠΕ Πληροφορικής ειδικότητας Επιστήμης των Υπολογιστών."

\*\*\* Τα εντός " " εδάφια προστέθηκαν με την παρ.1 άρθρ.19 Ν.3144/2003,ΦΕΚ Α 111/8.5.2003.

Οι περιφερειακές υπηρεσίες στεγάζονται σε κτίρια των Ασφαλιστικών Οργανισμών που επιλέγονται για το σκοπό αυτό από την κεντρική υπηρεσία.

\*\*\* ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ. και άρθρο ενδέκατο παρ.2 Ν.3607/2007, ΦΕΚ Α 245/1.11.2007,

με το οποίο συνιστώνται θέσεις μόνιμου προσωπικού στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και για τις ανάγκες των Περιφερειακών Τμημάτων της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. εκτός Αττικής.

## 2. Εργο της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. είναι :

- η εποπτεία και ο συντονισμός των ενεργειών για τον έλεγχο των δαπανών του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης όλων των Ασφαλιστικών Φορέων και Κλάδων Ασθένειας αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α.
- ο έλεγχος για όλες τις υπηρεσίες υγείας που παρέχονται προς τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους όλων των Ασφαλιστικών Οργανισμών.
- ο συντονισμός των ελέγχων για τις παροχές περίθαλψης που απαιτείται

έγκριση ελεγκτή γιατρού.

- ο σχεδιασμός και η ανάθεση μηχανογραφικών εφαρμογών σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, που σκοπό έχουν την παρακολούθηση της κατανάλωσης των υπηρεσιών και των παροχών υγείας.

- η συγκέντρωση και η στατιστική αξιολόγηση στοιχείων που έχουν σχέση με παροχές υγείας.

3. Ο έλεγχος των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται προς τους ασφαλισμένους όλων των Ασφαλιστικών Φορέων διενεργείται στα φαρμακεία, νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές και κάθε φορέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας από το προσωπικό της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.

Στους ελέγχους αυτούς δύναται να συμμετέχουν και υπάλληλοι των Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Ο έλεγχος αφορά την παρακολούθηση των όρων των συμβάσεων Ασφαλιστικών Οργάνων με τους εν λόγω Φορείς και την πιστή εφαρμογή των διατάξεων των κανονισμών παροχής υγειονομικής περίθαλψης.

Για κάθε πραγματοποιούμενο έλεγχο υποβάλλεται πόρισμα στην αρμόδια υπηρεσία.

Το πόρισμα αποστέλλεται στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και εφόσον κρίνεται αναγκαίο και στην εισαγγελική αρχή προκειμένου να επιβληθούν κυρώσεις και να αναζητηθούν οι καταχρηστικά γενόμενες δαπάνες.

Οι υπάλληλοι της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α., κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ενεργούν ως ανακριτικοί υπάλληλοι και έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου τους.

4. Η ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. συντονίζει τους ελέγχους των Ασφαλιστικών Οργανισμών για παροχές περίθαλψης όπου απαιτείται εκ των προτέρων ή εκ των υστέρων έγκριση από ελεγκτή ιατρό ή οδοντίατρο, στις περιοχές που οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί δεν διαθέτουν τέτοιες υπηρεσίες.

Για το σκοπό αυτό δημιουργούνται ειδικά γραφεία ελέγχου.

Τα ανωτέρω γραφεία δημιουργούνται στις έδρες των νομών όλης της χώρας και, εφόσον οι ανάγκες το επιβάλλουν, σε περισσότερες περιοχές του νομού, σε χώρους που επιλέγονται από την ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.

Στα γραφεία αυτά έχουν πρόσβαση και οι ασφαλισμένοι Ταμείων, έστων και αν διαθέτουν ανάλογες υπηρεσίες στο νομό. Καθήκοντα ελεγκτού δύναται να ανατίθενται σε ιατρούς και οδοντιάτρους που υπηρετούν στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και στο Ε.Σ.Υ. και τις διευθύνσεις υγείας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται, μετά από πρόταση των φορέων στους οποίους υπηρετούν, οι ιατροί και οδοντίατροι των ειδικών σημείων ελέγχου, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά τη λειτουργία τους.

Το έργο των ελεγκτών ιατρών υπόκειται στον έλεγχο των οργάνων ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.

"5. Οι έλεγχοι που διεξάγονται έως σήμερα από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης θα διενεργούνται στο εξής από μικτά κλιμάκια αποτελούμενα από προσωπικό της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. και των Ασφαλιστικών Οργανισμών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να διεξάγονται με απόφαση της Διοίκησης του Φορέα συμπληρωματικοί έλεγχοι και από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης."

\*\*\* Η άνω νέα παρ.5 προστέθηκε και οι παρ.5,6 και 7 αναριθμήθηκαν σε 6,7 και 8 αντιστοίχως με το άρθρο δέκατο παρ.1 Ν.3607/2007, ΦΕΚ Α 245/1.11.2007.

6 "(5). Η ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. σχεδιάζει και εισηγείται μηχανογραφικές εφαρμογές για την παρακολούθηση της κατανάλωσης των παροχών και υπηρεσιών υγείας και τον έλεγχο των δαπανών.

Το κόστος σχεδίασης και ανάπτυξης των μηχανογραφικών εφαρμογών δύναται να βαρύνει ή τον Λ.Β.Κ.Α. ή δύναται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να κατανέμεται στους εξυπηρετούμενους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζεται ο τρόπος κατανομής και πληρωμής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Οι εφαρμογές του ελέγχου των δαπανών υγείας δύναται να αναπτύσσονται σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο και ανατίθενται, με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, απευθείας είτε σε Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης είτε σε άλλους φορείς του δημόσιου τομέα.

Το ανατιθέμενο έργο, το ύψος της αμοιβής, ο τρόπος πληρωμής, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου περιγράφεται στην απόφαση ανάθεσης.

Επίσης, οι ως άνω εφαρμογές δύνανται να ανατίθενται σε φορέα ιδιωτικού τομέα, τηρουμένων των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας."

\*\*\* Η παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.19 Ν.3144/2003,ΦΕΚ Α 111/8.5.2003.

7 6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθορίζονται η οργάνωση, η διάρθρωση, οι επί μέρους αρμοδιότητες της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. και των οργάνων της κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία της υπηρεσίας.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δύναται να ανακαθορίζεται η κατά τόπο και καθ' ύλην αρμοδιότητα των επιμέρους υπηρεσιών της Υ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζεται ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας κάθε υπηρεσίας.

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας και Εμπορικής Ναυτιλίας, στις αρμοδιότητες της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. δύναται να υπάγεται και ο έλεγχος της περίθαλψης των δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και των ασφαλισμένων του Οίκου Ναύτου.

8 7. Η ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. στελεχώνεται με διοικητικό προσωπικό, ιατρούς ειδικότητων και φαρμακοποιούς.

Ειδικότερα, για τη λειτουργία της υπηρεσίας αυτής, στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνιστώνται 95 οργανικές θέσεις προσωπικού Κατηγορίας ΠΕ και 5 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Η πλήρωση των οργανικών θέσεων γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες περί προσλήψεων διατάξεις. Η πλήρωση των θέσεων του ειδικού επιστημονικού προσωπικού γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας πέντε (5) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι παραπάνω θέσεις είναι δυνατόν να καλύπτονται και με τοποθετήσεις υπαλλήλων της Γενικής Γραμματείας Ασφαλίσεων, καθώς και με μετατάξεις και αποσπάσεις, χωρίς χρονικό περιορισμό, υπαλλήλων κάθε κατηγορίας από Ασφαλιστικούς Οργανισμούς ή άλλες δημόσιες υπηρεσίες και Ν.Π.Δ.Δ.

Προσόντα πρόσληψης ορίζονται τα προσόντα διορισμού των δημοσίων υπαλλήλων σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και τα αναφερόμενα υπό στοιχεία α και β της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 1943/1991.

Με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 γίνεται η κατανομή των παραπάνω θέσεων κατά κατηγορία και ειδικότητα και προσδιορίζονται τα ειδικότερα τυπικά προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού, καθώς και τα κριτήρια και η διαδικασία τοποθετήσεων, αποσπάσεων και μετατάξεων.

Το προσωπικό της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. υπάγεται ως προς τα θέματα της υπηρεσιακής του κατάστασης στο οικείο υπηρεσιακό και πειθαρχικό συμβούλιο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. "Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατανέμονται οι θέσεις της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. μεταξύ Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών

της Υπηρεσιών."

\*\*\*Το άνω εντός " " εδάφιο προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.19 Ν.3144/2003,ΦΕΚ Α 111/8.5.2003.

\*\*\* ΠΡΟΣΟΧΗ: Βλ. σχ. και παρ.4 και 5 άρθρ.19 Ν.3144/2003.

\*\*\* ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε και το Π.Δ. 275/2001, ΦΕΚ Α' 196/3-9-2001

"9. α) Το έργο του ελέγχου των δαπανών υγείας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από την ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. μπορεί να ανατίθεται σε ιατρούς ειδικοτήτων παθολογίας ή γενικής ιατρικής με σύμβαση μίσθωσης έργου σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Ο αριθμός των ιατρών στους οποίους μπορεί να ανατίθεται το έργο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των κενών οργανικών θέσεων της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.  
β) Η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 19 του ν. 3144/ 2003 (ΦΕΚ 111/Α` ) καταργείται κατά το μέρος που αφορά τους ιατρούς της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α."

\*\*\* Η παρ.9 προστέθηκε με το άρθρο ενδέκατο παρ.4 Ν.3607/2007, ΦΕΚ Α 245/1.11.2007.

N 2556/1997: Μέτρα κατά της εισφοροδιαφυγής-διασφάλιση εσόδων ΙΚΑ κλπ (185782)

Άρθρο 0

Κατ'Εξουσιοδότηση εκδοθείσα Νομοθεσία 1

Νόμος υπ'αριθ.2556 ΦΕΚ Α'270/24/12/97 Μέτρα κατά της εισφοροδιαφυγής, διασφάλιση εσόδων Ι.Κ.Α και άλλα θέματα

\*\*\* ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου κρίθηκε ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ με τις υπ' αριθμ. 273/2001, 3310/2001, 3323/2001, 3558/2001, 897/2001, 33/2000, 667/2000, 980/2000, 3401/2000, 658/2000, 659/2000 αποφάσεις ΣΤΕ.

\*\*\* ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η διάταξη του άρθρου 14 που ορίζει ότι παραγράφονται αξιώσεις και καταργούνται δίκες εκκρεμείς του παρόντος νόμου κρίθηκε ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ με την υπ' αριθμ. 1477/2000 απόφαση ΣΤΕ.

#### Άρθρο 4

#### Εσοδα Ι.Κ.Α.

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 44 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101

Α`), προστίθεται εδάφιο ως εξής.

΄Ειδικά για τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κύριας και επικουρικής, η συμφωνία επιχείρησης με τους πιστωτές της ισχύει μόνο στην περίπτωση κατά την οποία έχει εξασφαλισθεί η κάλυψη των οφειλόμενων εισφορών προς αυτούς.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2256/1994 (ΦΕΚ 196 Α`), αντικαθίσταται ως εξής.